

TOVERI

Lännen suomalaisen työväen äänenkannattaja. Ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA: W. N. REIVO, LAURI MOILANEN, ADOLPH SALMI, A. B. MAKELA, SULO SYVANEN.

TOVERI (THE COMRADE) The organ of the Finnish workers in the Western states. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workers' Publishing Society.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

Ilmoitushinta \$100 palstatunutta. Kuukausilmoitukset \$1.50 kerta, syntymä- ja avioliittolmoitukset \$1.00 kerta, haluttuunotto- ja nimenmuuttolmoitukset \$0.50 kerta, naimsolmoitukset \$1.50 kerta, avioeroilmoitukset \$1.00 kerta. Seisovat ilmoitukset sopimusten mukaan. Satunnaisia ilmoituksia tulee rahaa seurata mukana. Englanninkielistä suomenaasta vapasta.

Advertising rates in effect July 1, 1912, 40 cents per inch. Special discount is allowed for larger and continuous advertisements. TOVERI, BOX 99, ASTORIA, ORE.

TILAUSHINNAT Yhdysvalloissa ja Canadassa: Yksi vuosikerta... \$3.50 6 kuukautta... \$3.00 3 kuukautta... \$1.50 1 kuukausi... \$0.50

SUBSCRIPTION RATES: In the United States and Canada One year... \$3.50 Six months... \$3.00 Three months... \$1.50 One month... \$0.50

Huomautto sijaitsee 10:n ja Duane Kattujen kulmassa. Telefooni: konttori 365, toimisto 822.

Käytettiin kunnallista työnvälitystoimistoa rikkurienvärväyslaitoksena?

Äskettäin juliaistussa Seattlen kunnallisen työnvälitystoimiston kertomuksessa selitetään, että "Grays Harboriin on vallinneen levottomuuden aikana lähetetty päivittäin useita miehiä, joille on etukäteen maksettu kyytikut."

Kertomuksessa ei selitetä tarkemmin, millä ajalla viime vuotia niitä miehiä Grays Harboriin lähetettiin, mutta päättää siitä, että siinä mainitaan jotakin "levottomuuksista", ei juuri muuta saata olettaa kuin sitä että rikkurien värvämisestä viime kesäisen lakon ajalla on kysymys.

Sellaisen tarkoituksen kunnallisen työnvälitystoimiston käyttäminen on katalaa. Mutta kun kunnallishallinto on niin täydellisesti riistäjien määräysvallan alaisena kuin se Seattlessäkin, on niin mitään muutakaan voisi odottaa.

Alkuperäisiä tietoja Suomesta

Suomesta tullut toveri kertoo sikkäläisiä tapahtumia, osottaen tärkeitä sosialistien kertomukset oikeiksi.

Äskettäin saapui toveri Arvi Riivola Suomesta tähän maahan eräillä norjalaisilla laivoilla. Tarkoituksella saada alkuperäisiä tietoja Suomesta haastatteli eräs Raivaajan toimittaja häntä ja sai sikkäläisiä tapahtumista seuraavia tietoja:

Sisällissota porvarien puolesta. Suomen sisällissodan synnystä antoi Rivers seuraavan yleiskuvan: "Kun sosialistit Suomessa olivat eduskunnan enemmistöä ja vallankumouksen tapahtunut Venäjällä ei enää ollut sitä pietarilaista takaporttia käytettävänä, alkoi yhteiskunnallinen lainaandina Suomessa edistyä jälleläskellen. Hyväksyttiin lakeja, joiden vahvistamista pitkin aikaa oli odotettu vaarallisen aikana ja kaikki merkit viittasivat siihen, että vanhauskaiset omistavat luokan etuoikeudet maassa ovat häviämään tuomitut.

Suomen yläluokalle tuli häitä käteen. Kerenskilä saatiin pokkuroimalla määräs, että eduskunta on hajotettava. Porvarilliset, hajotusmäärästä noudattamalla, saivat eduskunnan työkyvyttömmäksi. Toimitettiin uudet vaalit, joissa porvaristo saavutti enemmistön eduskunnassa, vaan ei riittävä enemmistö toimenpiteistä, että porvaristo oli päättänyt pakkokeinoon säilyttää etuoikeutensa siinäkin tapauksessa, että tulevat vaalit, kuten oli odotettavissa, antaisivat sosialistille enemmistön eduskunnassa. Kun kaiken päättökseen porvarillinen enemmistö eduskunnassa alkoi hommata maahan paikallisia asevelvollisuutta, oli asema ajateltavalla työväestölle täysin selvä.

"Ryysät maasta", sotahuutoa. Sisällissodan alkivat porvarit yleisellä sotahuudolla: että ryysät on ajettava pois maasta. Sitä tehdessä vangittiin kaikki ne punakaartilaiset jotka saivat otettua niillä pakkokeinoilla missä "ryysä maasta"

en vain porvarien etuja. Seattlen kunnallinen työnvälitystoimisto kerskuu saavutuksillaan, ja myönnettävähän onkin, että se on kyennyt hankkimaan työtä muutamille työläisille — nyt kun kaikkialla on ollut tavallaan puute työvoimasta. Mutta ei ole pitkä aikaa siitä, kun se ei kyennyt hankkimaan työtä kenellekään, vaikka tosin päivin taisi olla tuhannenkin hakijaa.

Miksi asema Venäjällä on "epädullinen"

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., July 5, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Täkalaisen suurporvariston edustajat tiedottavat Venäjältä tuostakin että sikkäläinen asema on sangen epädullinen. Ja sanomalehdistö selittää sen siten kuin se olisi äärimmäisen epädullinen Venäjän kansalle. Mutta siten ei ole laita. Venäjän kansalle se ei ole niinkään epädullinen, mutta sitäkin pahempi on ulkomaisen pääoman asema ja siitä se kenkä puristaa. Muuan amerikkalaisten liike-etuisten edustaja Venäjällä on antanut liikkeelleen seuraavat, heikkäläisten näkökannalta katsottuna sangen epädulliset tiedot:

Bolshevikit määrävänä; porvaristo odottaa Saksalta "apua".

Venäjän sisäisen tilanteen määrävänä täydellisesti bolshevikit jotka edelleen jatkavat yhteiskunnallista vallankumousta, joka osottautuu epäonnistuneeksi. Taantumuksen näyttää pitävän kohota valtaan, mutta miten ja millä tavalla se tapahtuu, on vaikea ennustaa. (Taantumuksen pitää päästä satulaan, tahtoo kirjottaja sanoa, jotta porvarien edut pelastuisivat.—Toim.)

Valistuneempi osa väestöstä odottaa pelastusta Saksalta, tai yleisesti suurvalloilta ja yleisesti uskotaan, että itsevalitus on palautettava valtaan; — kaikissa tapauksissa näyttää sitä että ainoastaan äärimmäisen voimakas hallitus kykenee palauttamaan järjestyksen. (Siirtämään vallan jälleen työväestöltä porvaristolle.—Toim.)

Laki ja oikeus (porvarillinen) on syrjäytetty ja vallankumoustuomioistuimet käsittelevät kaikki jutut. Lakimiehiä ei sallita. Yksityisomistusoikeutta ei kunnioiteta, paitsi paikoin rikomaalaisten oikeuksia ainakin nyky-

sin vielä, joskin osa äärimmäisistä bolsheveikeista on tunnustamatta sitäkään. Suurilta maanomistajilta on otettu maansa ja annettu talonpojille. Luonnollisesti eivät maiden entiset omistajat voi viljellä maitaan. (Ikäänkuin ne niitä joskus olisivat viljelleet; orjiaan niillä on ollut.—Toim.) Eivätkä niitä viljele niiden uudekkaan omistajat, pelosta että joku toinen ne taas heillä vuorostaan vie. Talonpojilla on huomattavia viljavaroja, mutta eivät ole halukkaita luovuttamaan niitä. Ja kun näissä talonpojissa on suuri joukko entisiä sotilaita, jotka ovat palanneet mailleen aseineen ja ampumavaroineen, niin on hallituksen vaikea pakkottaa niitä tekemään mitään sellaista, joka on niille vastenmielistä.

Pankit hallituksen hallussa.

Hallitus vaatii kansallistuttamisen täydellistä totuttamista. Kaikki pankkiosakkeet ovat kuolettu ilman korvasta ja luovutettavat hallitukselle. Pankkien säilyttämiä talletuksia ei saada jaetuksi sillä varoja annetaan ainoastaan palkkojen maksuun ja silloinkin valvonnalaaisena. Yksityiset tallettajat voivat saada säästörahojaan ainoastaan kaksisataa viisikymmentä ruplaa jokaisen kahden viikon kuluessa.

Kaipaavat kovasti vanhaa hallitusta.

Olot ovat kerassaan kurjalla kannalla, sillä entinen hallitus on menettänyt kaiken kontrollivaltansa. Tehdaskomiteat, s. o. työmiehet määrävänä kaikkialla (miä kauheus todellakin.—Toim.); suurin osa tehtaista tuottaa tappiota ja niiden omistajat on täytyy koottaa tulla toimeen miten parhaiten voivat, koettaen pelastaa omaisuudstaan sen kuin on mahdollista ja samalla katsoa että voivat pysytellä poissa vankilasta.

Useissa tapauksissa ovat tehtaatt pakkoluovutetut ja annetut työläisille ilman että omistajille olisi maksettu korvasta. Sellainen on luonnollisesti osottautunut voittoa tuottamattomaksi työläisille, jotka siten ovat tappaneet kultamunia munivan hanhen (vapautumalla lois-eläjästä, jotka eivät ole koskaan tehneet päivän työtä.—Toim.)

Oletko hankkinut Toverille uuden tilauksen tällä viikolla?

Ilman ulkopuolisten apua olisivat valkoset hävinneet.

Kun varsinaiset sotalliset helmikuussa alkivat, saavutti punakaartit kaikkialla paikallisia voittoja, pakkotettiin valkokaartilaiset perääntymään asemistaan. Jos sisällissota olisi ollut vain suomalaisten keskenään ratkaistavana, niin varmasti olisi se kalustunut punaisen voitoksi, huolimatta siitäkin, ettei heillä ollut harjoitusta sodanjohtoa.

Mutta heti alussa sai valkokaartit Ruostista 2,500 harjoitustuntea ruostelaista vapaaehtoisia käytettäväkseen, Saksasta palasivat jääkärit, noin parisen tuhatta yhdellä kertaa, ja lopuksi saapui Saksan sotamies heidän avukseen.

Saksan sotaväen tulo oli punakaartilaisille täydellinen ylätys. Huhujain tosin oli ollut liikkeellä, että saksalaiset tulevat porvarien avuksi, mutta noihin huhuihin ei uskottu. Muutenhan mainittuun saksalaisele salotavalla pysyi punakaartilaisilla viimeiseen asti. Ei tehtäviä stään, että saksalaiset siellä seuroivat lennättäen.

Sitten yhtäkkiä ilmestyi saksalaisia useammalle kohdalle etelä-Suomessa. Tampereella oli punakaartit hävinnyt tiukasti ja verisesti taisteltuaan. Joutokko kerättiin puolestaan Lempäälä. Rintama oikaistui jatkuvaa vastustusta varten.

Silloin yhtäkkiä saapui tieto, että saksalaiset ovat nousseet maahan Hankoniemellä. Kirehdittiin vastustamaan heidän etenemistään itään päin ja heikennettiin Jonkuverran pohjoista rintamaa. Se antoi valkokaartilaisien asiaa pohjoisessa. Puutteellisen kenttäpöytäjärjestelmän takia ei joukkoon liikkettä voitu täysin tyydyttävästi ohjata. Tapahtui se onnettomuus, että lintinen ja lintinen armeija joutuivat eroon toisistaan. Hävö oli valmis.

Venäläiset eivät ottaneet osaa taisteluun.

Porvarilehdissä on tehty suuri numero siitä, että muka venäläinen sotaväki tuki punakaartilaisen toimintaa ja taisteli punakaartilaisen riivoksi. Tosiasia on kuitenkin, että venäläiset heti Breit-Litovskin rauhansopimusten allekirjoitettua lähtivät joukolla koismaahan, kuten sopimuksen määräykset edellyttivät. Jotakin venäläisiä sotilaita joutui punakaartilaisiin sisällissodan a-

MAILMANKATSOMUKSIA

"PAINOVIIRHEITÄ".

Ilmeellinen luonnonoikeus — Lumimyrsky Brasiliassa. Varasvuoren Pohjantähdessä on usein merkittävempiä uutisia kuin mitä missään muissa lehdissä näkee. Nyt viimeksi tullessakin numerossa on tällainen:

"Lumimyrsky Brasiliassa tehnyt suurta tuhoa. Buenos Aires, kesäk 25 p. — Lumimyrsky, joka alkoi lauantaina, kehittyi ankaraksi eteläosassa Etelä-Amerikka, tehden suurta vahinkoa mailla ja laivalaitureilla. Useilta suurilta laivoilta saapui langattomia avunpyyntöjä."

Niin kuin tästä näkyy, on Varasvuoren horisontin mukaan Brasilia "eteläosassa Etelä-Amerikka" ja Buenos Aires tietenkin Brasilian pääkaupunki. Mutta kun tällaisista tölkeryksistä näitä herroja "toimittamia" huomauttaa, selitetään ne vain painovirheiksi — ei tiedon puutteesta johtuneiksi.

"Painovirheeksi" väitti Astorian Sanomien Tervapampukin sen Portlandin "raikkaan vuoristolman" — kaupungin, joka on niin korkealla vuoristossa, että laivat hyvin uivat merestä sinne asti, ja ohitsekin, tarttivanmittaan kanava- tai sulku laitteita. Mainiota

Lännep suomalaisten asutustilastoaan hän ei kuitenkaan väittänyt painovirheeksi, vaan vielä uudestaankin ottaa puhuakseen tuosta "kahden sadan nelimallin alueesta, jolla suomalaisia asustaa". Se hänen tilastonsa on alkuperäisessä muodossaan näin kuuluva:

"Idahon, Washingtonin, Oregonin ja Californian ympärillä on laajoja suomalaistasutuksia, noin 200 nelimallin alueella asuu yli satatuhatta suomalaista asukasta."

Painovirheitä siinä siis ei Tervapamppu itse ole nähnyt, koska ei ole korjannut ilmoittamiansa numeroita. Kirjotusvirheitä siinä kyllä on, mutta niihin emme silloin kajoanneet, sillä olemme tottuneet antamaan paljon anteeksi viipittömästi eteenpäin pyrkiville alottelijoille. Jos tarkotussemme olisi ollut saivarrella, olisiemme voineet naapurille huomauttaa, että noiden hänen luettelemiansa valtioiden ympärillä on toisella puolella Tyyri valtiomeri ja toisella Montanan, Wyomingin, Nevadan ja Arizonan melkein asumattomat erämaat, joista terävimmälläkään siluelpetarin valstolla tuskin voisi löytää satua suomalaista asukasta. Emme väittäneet tehdä asiaa siitäkään, että hän sanoo jollakin alueella asuvan niin ja niin monta "suomalaista asukasta". Tietyksi ne ovat asukkaita, jos ne kerran asuvat, mutta kovin tökeröä on toimitettujen ihmien tuolla lailla kirjottaa. Meitä vain huvitti tänne sanomalehteä toimittamaan saapuneen miehen hatara käsitys tulevasta toimintapöytästä. Oletimme, näet, hänen tarkottaneen

LAHTARIT LIPOVAT KIELTÄÄN.

suomen lahtari-lehdet ovat itke-neet sissuskuussa pilalle siitä kiu-kusta, kun muutama punasten johtaja pääsi Tampereella luvistämään heidän kysyntään. Mikä vahinko lahtarille, että jäivät niin herkulista paista valke kuin ainoa mihin-kään kykenevä näyttelijä nykyisessä Suomessa. Aarne Orjasalo! Voi kuinka sitä olisi ollut hauska kiduttaa! Ja kirjailija Irmari Rantamala, joka Kansan Lehdessä oli "lietsunut" intoa punkkiensa päähän" — se olisi ollut välttämättä elävältä nyltetävä ja raakana syötävä. Ja kansanedustaja Evä, kirottu otus kun vaihtoi sivu suun!

Hätäkosk tällä oli lehteä toimittama, jos nämä lännen suomalaiset asuisivat niin kassassa kuin 200 nelimallin alalla. Mutta kun se alue on kaksituhatta kertaa niin laaja!

Tervapampun lehdelle se kyllä on joutsenkin yhdentekevä, sillä ne antiharvat Uppertoinen uskovaliset, joll-le sitä menee, asuvat verraten pienellä alalla.

Katajaa varkautta. Kivihilailuvoksissa työskentelevät työläiset ovat pitkin aikaa väittäneet, että heitä järjestelmällisesti peto-ään irrottamaan kivihilailun punnituksessa. Nyt tämä heidän väitteensä on virallisesti todistettu. Asianomainen hallituksen mittojen ja pajojen tarkastusvirasto lähetti tutkijakunnan ottamaan selvää eräistä Marylandin kaivosista, joista oli valituksia tullut. Tutkijakunta toteasi, että sikkäläisissä kaivoksissa käytettyä punnituslaitetta alkoi näyttää painoa vasta kun vaakalaudalle oli asetettu 620 naulan paino. Edelleen tutkijakunta sihen päättelämään, että "lörkälä" kerrassaan sielämätömän torkkott epähokidat ja säännöt tönnydyt ovat vallinneet vähintään neljä vuotta, ilman pienintäkään muutosta."

Tuon virallisen selostuksen nojalla alkivat kaivosmiehet nyt ryhtyä kaivantoyhtöiltä velkomään heiltä tällä tavoin varastettuja paikkojaan. Yhden ainoan yhtiön, "The Consolidated Corporation" nimeltään, on laskettu vuosittain tällä tavoin "pidättäneen" työläisten palkkoja tämän ajan kuluessa \$500,000; toisten, pienempiä yhtiöitten vähemmän. Ve-

Laaha löhdutus on, että punasten esikuntapäällikkö Salmela "kolmen muun esikunta-kaverinsa kanssa oli Tehnilliselle koululle osuneen pommin mukana lentänyt ilmaan". Niin pääsivät, peijakkaat, vähällä! Kumpo olisi saanut heidät edes hitaasti ja sievästi näännyttää näkään!

Lopuksi kuitenkin remahtavat lahtarit seuraavaan riemulauluun: "Mutta yksi sentään punnikkien henkikistä 'pekuunoista' joutui kiinni. Se oli Kansan Lehden päätoimittaja, punnikkien nimittämä kaupungin poliisimestari Pekka Lönngren. Livistä-mään oli lähtenyt hänkin, mutta älä-pä mene, valkoset ottivat kaupungin laidassa miehen kiinni, panivat ukan-käteen, ja niin siitä sitten Pekka hä-läsi kaupungin ajot ja miteti nurhe-liseen elämään aramattomissa ongel-missa. Vankina on nyt Pekka ja kohtalo kova edessä hämmöttää."

"Jonkun päällikön kerrotaan am-puneen itsensä ja ryssäliikennealail-sivat heti ansaitsemansa palkan. "Punikkien lukumäärä vankien h-p-puu 10,000. Mustana jonona ne täy-tivät kaupungin kadut. Kaupparioli-la niitä yhteen aikaan seisoi 1,000. Se oli kirjava kuin susilauama (— ka-lahtarin silmänsä liian laihaa teuras-karjaa). Katset tyysneet, silmät mulkoilivat ja ei hymyäkään yhden-kään suupielessä. Viha oli vieny-t miesten olemukset pimeyteen."

"Punikeilla oli myös naiskaartiin-sa. Kuului oleen noin 500 hame-niekkää miesten housuissa. Heille kävi sangen ohraleski. (Oli sen arvan-nu suonomattakin, kuinka nais-liselle lahtarien kysymä käy.) Toiset joutuivat vangiksi. Yhdessä ne si-ljettiin mikä minnekin, suuri osa rautatien avaraan tavaramakasiiniin.

"Luumottain makasi kaatuneita pu-nikkeja ja ryssiä eri paikoissa kau-punkia. Vihan kyivö oli saanut kos-tonsa." Erehdytte, lahtarit! Se on saanut vasta ensimmäisen kelpo lannotuksen. Muuten — sopii vastaisen varalla panna mieleen, että tässä esiintyy kuva lahtarien verenhimoisesta sisus-ta on heidän itsensä laatima.

Katajaa varkautta. Kivihilailuvoksissa työskentelevät työläiset ovat pitkin aikaa väittä-neet, että heitä järjestelmällisesti peto-ään irrottamaan kivihilailun punnituksessa. Nyt tämä heidän väitteensä on virallisesti todistettu. Asianomainen hallituksen mittojen ja pajojen tarkastusvirasto lähetti tutkijakunnan ottamaan selvää eräistä Marylandin kaivosista, joista oli valituksia tullut. Tutkijakunta toteasi, että sikkäläisissä kaivoksissa käytettyä punnituslaitetta alkoi näyttää painoa vasta kun vaakalaudalle oli asetettu 620 naulan paino. Edelleen tutkijakunta sihen päättelämään, että "lörkälä" kerrassaan sielämätömän torkkott epähokidat ja säännöt tönnydyt ovat vallinneet vähintään neljä vuotta, ilman pienintäkään muutosta."

Tuon virallisen selostuksen nojalla alkivat kaivosmiehet nyt ryhtyä kaivantoyhtöiltä velkomään heiltä tällä tavoin varastettuja paikkojaan. Yhden ainoan yhtiön, "The Consolidated Corporation" nimeltään, on laskettu vuosittain tällä tavoin "pidättäneen" työläisten palkkoja tämän ajan kuluessa \$500,000; toisten, pienempiä yhtiöitten vähemmän. Ve-

Kansankirjeitä

WASHINGTON Roslyn

Vähän aikaa sitten päätettiin pitää osaston kokouksia kerta kuussa, mutta näyttää siltä, että se ei riitä. Tärkeitä asioita ko-koontuu, siksi pidetään kokous sunnuntaina t. k. 7 p. kello 10 aamulla. Koetetaan nyt saapua joukolla niin vähän kuin meitä onkin. Jospa näsitkin saapuisivat! Emmeköhän me voisi jakaa jotain osaa tanssijoista kokouksia varten ja ruvetaan taas harjoittelemaan ohjelmakokouksia. Nyt kun olemme päässeet kuusalle, että meidän joukossa on kyllin kykeneviä, niin "kynä" kuin muustakin, niin eikö oteta tarkemmin käsitelksemme osastolle kuuluvia yleisiä asioita, etteivät myseni tuuleen? — M. Alqvist.

IDAHO Mullan

Kaicossurma. Kesäkuun 28 päivänä kuoli Wallacen sairaalassa Earny Vageneer kiven pään putoamisesta aikaisemmin samana päivänä. Hänen työskennellessään poramiehenä ja käsitellessään poria n. s. "timbelliläidin" alla, oli "slaidia" alas putoava pieni ki-vi sattunut häntä päähän tehden noin kolmen tuuman pituisen laajavuu usuo ja epöf uuezey vuurailiselta, mutta lääkäriin mentyään huomattiin päluun murtuneen ja vietiin hänet sitten sairaalaan. Hän oli itse tahtonut mennä kotiaan. Sairaalaan tultua oli hän maata laiskeud-tuuan meninyt tainnoksiin ja vähän ajan kuluttua heittänyt henkensä.

Vainaja oli noin neljäkymmeneen ikäinen, jälkeensä jätti vaimon ja yhden lapsen. Paikka-kunnalla oli hän asunut pitemmän aikaa. Vähästä vakavat seurukset. Noin neljän vuotiaan tytönsä kanssa, joka teisti viikkoa aik-kasemmin oli niellyt kahdenkymmenen viiden sentin rahan ja joka oli tarttunut rintaan, oli Charles Henderson ja vaimonsa pakotettuja menemään Spokaneen, Wash. viime kuun 29 p. erikoislääkärin luo, joka kolmat-tuntia kestäneen työn perästä, kaksi lääkäriä apunaan, vihdoin onnistui vetää raha ylös. Tyttö on paranemaan päin vaikka se niety esine lääkäriin lausunnon mukaan oli saanut aikaan niin paljon mätänemistä ja häi-

lottavaksi tuleva summa nousee yhteensä lähes miljoonaan dollariin, kuitenkin pidättämällä oikeuden korottaa summaa juttu käsitellyksi. Jotkavain asiahaarojen mukaan.

Tilanne Suomessa nykyään.

Tilanteesta Suomessa nykyään antoi Rivers seuraavan kuvauksen: Valkokaartilaisista valtaanpäästäyt ovat kysyneessä kysyttyä suoraan sanoin sielämättömäksi. Jo-kaista jota epäillään pienimmästään yhteistyöstä punakaartilais-tai sosialisten kanssa, raagistetaan siten, että häneltä rajotetaan elintar-vekorttien saanti, vaikeutetaan asu-non saanti ja tehdään hänen elämän-nsä kaikki puolin katekeräksi. Es-merkiksi työhön ei oteta ketään joi-la ei ole esitetävänä kahden tunne-tun porvarin todistusta siitä, että hän ei ole ollut sosialisti.

Vankien kohtalo kurjaa.

Vangiksi joutuneiden punakaarti-laisen kohtalo oli kaikista kurjin. Heille ei annettu sanottavasti mitään ravintoa, vaan kiusattiin näillä ja puutteellisella ravinnolla niin, että kymmeniätön päivässä kuoli. Van-kien kohtalon johdosta tehtiin vai-tuksia Helsingissä oleville ulkomai-den konsuleille, jotka yrittivät par-haansa heventääkseen heidän kohtaloaan. Kuvavaata valkokaartilaisien vankienhoidolle on, että punakaarti-laiset mieluummin antautuvat saksal-laisille, kuin omille maanmiehilleen, sillä saksalaiset sotilait eivät toki osottaneet vangeille samaa mieskohtaisen vihan katkeruuttaan kohte-luun kuin mitä valkokaartilaiset oso-tivat.

Suomen vpkokaartilaiset voivat siis ylpeillä siitä, että voittivat itse

Ilman ulkopuolisten apua olisivat valkoset hävinneet.

Kun varsinaiset sotalliset helmikuussa alkivat, saavutti punakaartit kaikkialla paikallisia voittoja, pakkotettiin valkokaartilaiset perääntymään asemistaan. Jos sisällissota olisi ollut vain suomalaisten keskenään ratkaistavana, niin varmasti olisi se kalustunut punaisen voitoksi, huolimatta siitäkin, ettei heillä ollut harjoitusta sodanjohtoa.

Mutta heti alussa sai valkokaartit Ruostista 2,500 harjoitustuntea ruostelaista vapaaehtoisia käytettäväkseen, Saksasta palasivat jääkärit, noin parisen tuhatta yhdellä kertaa, ja lopuksi saapui Saksan sotamies heidän avukseen.

Saksan sotaväen tulo oli punakaartilaisille täydellinen ylätys. Huhujain tosin oli ollut liikkeellä, että saksalaiset tulevat porvarien avuksi, mutta noihin huhuihin ei uskottu. Muutenhan mainittuun saksalaisele salotavalla pysyi punakaartilaisilla viimeiseen asti. Ei tehtäviä stään, että saksalaiset siellä seuroivat lennättäen.

Sitten yhtäkkiä ilmestyi saksalaisia useammalle kohdalle etelä-Suomessa. Tampereella oli punakaartit hävinnyt tiukasti ja verisesti taisteltuaan. Joutokko kerättiin puolestaan Lempäälä. Rintama oikaistui jatkuvaa vastustusta varten.

Silloin yhtäkkiä saapui tieto, että saksalaiset ovat nousseet maahan Hankoniemellä. Kirehdittiin vastustamaan heidän etenemistään itään päin ja heikennettiin Jonkuverran pohjoista rintamaa. Se antoi valkokaartilaisien asiaa pohjoisessa. Puutteellisen kenttäpöytäjärjestelmän takia ei joukkoon liikkettä voitu täysin tyydyttävästi ohjata. Tapahtui se onnettomuus, että lintinen ja lintinen armeija joutuivat eroon toisistaan. Hävö oli valmis.

Venäläiset eivät ottaneet osaa taisteluun.

Porvarilehdissä on tehty suuri numero siitä, että muka venäläinen sotaväki tuki punakaartilaisen toimintaa ja taisteli punakaartilaisen riivoksi. Tosiasia on kuitenkin, että venäläiset heti Breit-Litovskin rauhansopimusten allekirjoitettua lähtivät joukolla koismaahan, kuten sopimuksen määräykset edellyttivät. Jotakin venäläisiä sotilaita joutui punakaartilaisiin sisällissodan a-

Ilman ulkopuolisten apua olisivat valkoset hävinneet.

Kun varsinaiset sotalliset helmikuussa alkivat, saavutti punakaartit kaikkialla paikallisia voittoja, pakkotettiin valkokaartilaiset perääntymään asemistaan. Jos sisällissota olisi ollut vain suomalaisten keskenään ratkaistavana, niin varmasti olisi se kalustunut punaisen voitoksi, huolimatta siitäkin, ettei heillä ollut harjoitusta sodanjohtoa.

Mutta heti alussa sai valkokaartit Ruostista 2,500 harjoitustuntea ruostelaista vapaaehtoisia käytettäväkseen, Saksasta palasivat jääkärit, noin parisen tuhatta yhdellä kertaa, ja lopuksi saapui Saksan sotamies heidän avukseen.

Saksan sotaväen tulo oli punakaartilaisille täydellinen ylätys. Huhujain tosin oli ollut liikkeellä, että saksalaiset tulevat porvarien avuksi, mutta noihin huhuihin ei uskottu. Muutenhan mainittuun saksalaisele salotavalla pysyi punakaartilaisilla viimeiseen asti. Ei tehtäviä stään, että saksalaiset siellä seuroivat lennättäen.

Sitten yhtäkkiä ilmestyi saksalaisia useammalle kohdalle etelä-Suomessa. Tampereella oli punakaartit hävinnyt tiukasti ja verisesti taisteltuaan. Joutokko kerättiin puolestaan Lempäälä. Rintama oikaistui jatkuvaa vastustusta varten.

Silloin yhtäkkiä saapui tieto, että saksalaiset ovat nousseet maahan Hankoniemellä. Kirehdittiin vastustamaan heidän etenemistään itään päin ja heikennettiin Jonkuverran pohjoista rintamaa. Se antoi valkokaartilaisien asiaa pohjoisessa. Puutteellisen kenttäpöytäjärjestelmän takia ei joukkoon liikkettä voitu täysin tyydyttävästi ohjata. Tapahtui se onnettomuus, että lintinen ja lintinen armeija joutuivat eroon toisistaan. Hävö oli valmis.

Venäläiset eivät ottaneet osaa taisteluun.

Porvarilehdissä on tehty suuri numero siitä, että muka venäläinen sotaväki tuki punakaartilaisen toimintaa ja taisteli punakaartilaisen riivoksi. Tosiasia on kuitenkin, että venäläiset heti Breit-Litovskin rauhansopimusten allekirjoitettua lähtivät joukolla koismaahan, kuten sopimuksen määräykset edellyttivät. Jotakin venäläisiä sotilaita joutui punakaartilaisiin sisällissodan a-